

Nr 340

Av herr **Andersson i Örebro m. fl.**, om överförande från läkare till sjuksköterska av blodprovstagning vid rattfylleri.

(Lika lydande med motion nr 317 i Första kammaren)

Allmänheten är på åtskilliga håll i landet oroad av att efterfrågan på läkare är större än tillgången, trots att antalet läkare fördubblats på några årtionden. Ett flertal stängda läkarmottagningar och obesatta läkartjänster kan påvisas.

I den offentliga debatten om läkarbristen — senast accentuerad vid 7-kronorsreformens genomförande — synes man nästan uteslutande befatta sig med frågans ena sida — läkarbristen. Däremot beaktar man föga sakens andra sida — den ständigt ökade efterfrågan på läkare.

Man borde ägna större uppmärksamhet åt den viktiga frågan om våra läkare används på ett rationellt sätt, så att allmänheten verkligen får maximal behållning av deras arbete.

I detta sammanhang ställer man sig frågan om det verkligen behöver vara en läkare som utför prov på personer, som befaras vara alkoholpåverkade i samband med framförande av motorfordon, eller om en leg. sjuksköterska, som i sitt dagliga arbete handhar motsvarande rutiner, kan utföra sådan provtagning, utan att rättssäkerheten åsidosättes.

Enligt 5 § allmänna läkarinstruktionen är tjänsteläkare och läkare vid sjukhus skyldiga att utföra alkoholundersökning »jämväl på begäran av underordnad polisman». Detta gäller också i allmän tjänst anställd läkare i den mån hans övriga tjänsteåligganden ej hindrar honom eller eljest särskilda skäl finnes däremot.

Trots föreliggande allmänna läkarinstruktion har det på vissa platser i landet varit svårt för polisen att vid olika tillfällen få läkare som utför alkoholundersökning. I vissa fall har man fått släppa den misstänkt rattonyktre. Orsaken till detta har enligt vad som uppgivits varit hård arbetsbelastning för jourhavande läkare.

Arbetsinsatsen för undersökning och provtagning för påvisande av alkoholpåverkan eller indisponerande läkemedel är ingalunda obetydlig. År 1969 utfördes 20 103 blodprovsundersökningar för påvisande av alkoholpåverkan. Om man räknar med att en läkare i gynnsamt fall klarar en undersökning jämte intygsutfärdande och restid på 1 1/2 timme togs detta år cirka 30 000 läkartimmar i anspråk. Om denna arbetsinsats avlastades läkarna blev ett betydande antal läkartimmar tillgängliga för den vårdsökande allmänheten.

Enligt vår mening torde en leg. sjuksköterska genom sitt dagliga arbete och utbildning vara så förtrogen med blodprovstagningar att hon kan utföra prov på

misstänkt rattonyktra utan att kravet på en tillfredsställande rättssäkerhet efter-sättes.

Undersökning och provtagning som begäres av polismyndighet har som regel föregåtts av s. k. alkoholtestprov av utandningsluft. Även om alkoholtestprovet icke ger ett säkert utslag vid polisens bedömning om den misstänkt rattonyktra är påverkad av alkohol, torde i de flesta fall en viss sällning ske på basis av detta prov.

Vid undersökningen måste man naturligtvis vara uppmärksam på att det i stället kan röra sig om ett sjukdomstillstånd, t. ex. diabetes med precoma. Så snart något sådant misstänkes måste den undersökte hänvisas till läkare.

Det är möjligt att viss utbildning, t. ex. distriktssköterske- eller avdelningssköterskeexamen, kan gälla som villkor för rätt att utföra provtagning för alkoholbestämning.

Vi anser att i motionen behandlade spörsmål bör utredas, lämpligen genom socialstyrelsens försorg.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en utredning om möjligheterna att i största möjliga omfattning frigöra läkarpersonal från arbete med provtagning för påvisande av alkoholpåverkan genom att överföra uppgiften på leg. sjuksköterskor.

Stockholm den 23 januari 1970

Sven G. Andersson (fp)
i Örebro

Alf Wennerfors (m)

Claes Elmstedt (cp)
